

Bilaga 4 till kommunfullmäktiges protokoll 2005-02-21 § 6

Svar på interpellation nr 50/2004 av Fredrik Wallén (kd) om hur staden använder den statliga ersättningen för det lagstadgade kommunala arbetet avseende stadens beredskapsplanering och civila försvar.

Fredrik Wallén (kd) har ställt tre frågor till mig.

1. *Hur stora utgifter har brand och räddningsnämnden varje år för de arbetsuppgifter som de statliga 20 ersättningsmiljonerna är tänkta för?*

Kommunerna med dess räddningstjänster ska ha en beredskap och en förmåga att kunna hantera hela olycksskalan från "vardagsolyckor" (bostadsbränder, trafikolyckor mm), stora olyckor (många skadade/döda, stora egendomsförluster mm), olika typer av krislägen (stora elavbrott, översvämningar, terrorhot/sabotage, omfattande smitta, naturkatastrofer mm) och allra ytterst att ha en beredskap inför ett krigshot. Eller kortare uttryckt: att kunna hantera hela skalan fred-kris-krig.

För år 2003 är de utgifter som särskilt preciserats i bokföringen 10 498 802 kr. Resten fördelades på brandförsvaret med dess förebyggande och operativa (uttryckande) verksamhet, som är grunden i stadens beredskap.

2. *Hur ser specifikationen för dessa utgifter ut?*

De utgifter som särskilt kan hänföras till höjd beredskap 2003 fördelades enligt följande:

- Lönekostnader för personal som helt eller delvis arbetar med beredskapsfrågor: 3 175 029
- Kostnader entreprenör/konsulter: 133 018
- Verksamhetskostnader 2 067 885

Verksamheten omfattar hyra Ågesta, drift/underhåll av olika bergrumsanläggningar, utomhusvarningssystemet, krigsbranddammar, förrådshållning/hantering av räddningsmateriel och andningsskydd för krig, personalhantering civilpliktiga, samverkan frivilliga, beredskapssamordning utifrån fredstida risker och hot inom staden)

- Övriga kostnader, avskrivningar och finansiella kostnader för 5 335 743
(Räddningscentral Stockholm samt Ågesta)

Ansvarig är brandförsvarets ledning och brand- och räddningsnämnden som hanterar och fördelar den övergripande budgeten som en del av stadens totala budgetprocess.

Den ordinarie (fredstida) organisationen och dess förmåga att hantera de vardagliga olyckorna utgör grunden för att också kunna hantera större olyckor och hot. Det innebär också att den del av den statliga ersättningen som används i den fredsmässiga räddningstjänsten bidrar till en förbättrad beredskap inför kriser och krig. Och idag ligger ett starkt fokus på att kunna hantera olika typer av krislägen, medan hotet om krig bedöms som mycket avlägset.

Därför är det rimligt att använda delar av den (nuvarande) statliga ersättningen till den fredsmässiga beredskapen. Det nya ersättningssystemet som träder i kraft 2006 kommer nästan enbart att ha sitt fokus på fredsmässiga hot och risker.

3. Är det inte rimligt att alla nämnder i staden som kan anses ha uppgifter som rör det lagstadgade beredskapsansvaret skulle ha en möjlighet att få ta del av de 20 miljonerna?

Brandförsvaret har samordningsansvaret för beredskapsfrågorna i staden. Inriktningen för det nuvarande ersättningssystemet har varit förberedelser inför ett krigshot och där har den huvudsakliga verksamheten bedrivits inom brandförsvaret. Tidigare fanns detaljerade anvisningar för beredskapsplanläggning inom olika kommunala verksamheter, men detta togs bort i mitten av 90-talet. Lagen om civilt försvar (1994) anger att kommunerna ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för höjd beredskap. Inriktning och avvägning av beredskapsförberedelserna gjordes på lokal nivå utifrån kommunens riskutsatthet. Här har brandförsvaret valt att använda den statliga ersättningen dels i planläggningen inför ett krigshot och dels i brandförsvarets framtida verksamhet i form av räddningstjänst m.m.

Den nuvarande ersättningen bygger på en överenskommelse från 1994 mellan staten och Kommunförbundet där uppgifter inom det civila försvaret fördes över från staten till kommunerna. Det innebär att kommunerna på lokal nivå fick ansvaret för räddningstjänst och befolkningsskydd i krig. Inriktningen var bl.a. att integrera krigsorganisationen i den framtida verksamheten. För detta fick kommunerna statlig ersättning som bestämdes utifrån riskutsattheten i krig samt befolkningsantalet. Under den senaste tioårsperioden har den hotbilden gradvis förändrats och idag anses det inte föreligga något militärt hot mot Sverige. Det innebär också att verksamheten inom detta område har minskat. Ersättningen från 2006 kommer att vara ungefär lika stor men beräknas utifrån andra kriterier där Stockholms stads utsatthet för kriser och katastrofer värderats.

Vad som är mest intressant att diskutera nu måste vara det nya ersättningssystemet (från 2006) och inte egentligen ett system som är överspelat. Med utgångspunkt från framtida risker och hot kommer större delen av stadens verksamheter att involveras på ett mer aktivt sätt. Grunden i beredskaps- och räddningsorganisationen för de aktuella hoten är fortfarande Brand- och Räddningsnämnden. Därför har det tillsvidare beslutats att behålla ersättningen inom Brandförsvaret.

Stockholm 050216

Viviann Gunnarsson
Miljö- och konsumentborgarråd